

WYPOŻYCZALNIA Nr 127
Nr inv. Podr. 44887

Recenzent: dr hab. Agnieszka Ogonowska, prof. UP

Redakcja i korekta: Anna Sterczyńska

Projekt okładki i stron tytułowych: Marta Kurczewska

Copyright © for the Polish edition by Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2011

Copyright for the polish translations © Wyższa Szkoła Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach

ISBN 978-83-7383-478-1
ISBN 978-83-61378-07-5

Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część tej publikacji nie może być powielana ani rozpowszechniana za pomocą urządzeń elektronicznych, mechanicznych, kopiujących, nagrywających i innych bez uprzedniego wyrażenia zgody przez wydawcę.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, or transmitted, in any form or by any means, electronically or mechanically, including photocopying, recording or any information storage or retrieval system without prior permission from the publisher.

Publikacja dofinansowana ze środków Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach (projekt badawczy *Rzeczywistość i Media – antologia tekstów*)

Publikacja sponsorowana przez AXN

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Krakowskie Przedmieście 62, 00-322 Warszawa
tel./fax 22 828 93 91, 22 826 59 21, 22 828 95 63
dział handlowy: jak wyżej w. 105, 108
e-mail: info@scholar.com.pl; scholar@neostrada.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze
Skład i łamanie: WN Scholar (*Stanisław Beczek*)
Druk i oprawa: Zakład Poligraficzno-Wydawniczy POZKAL, Inowrocław

SPIS TREŚCI

TOMASZ BIELAK, MIROSŁAW FILICIAK, GRZEGORZ PTASZEK
W STRONĘ NOWEJ TELEWIZJI (KONTEKST POLSKI) 7

CZĘŚĆ 1. PRZEMIANY TELEWIZJI. ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE

JASON MITTELL
OGLĄDANIE TELEWIZJI 19

WILLIAM URICCHIO
**ERA BROADCASTU I JEJ KONTEKSTY.
NARÓD, RYNEK, OGRANICZENIE** 50

JOSTEIN GRIPSRUD
**TELEWIZJA I NADAWANIE MASOWE –
PRAWDOPODOBIENSTWO PRZETRWANIA W EPOCE CYFROWEJ** . . 71

AMANDA LOTZ
**ZROZUMIEĆ TELEWIZJĘ U PROGU ERY POSTSIECI
[POST-NETWORK ERA]** 86

JANE FEUER
HBO I POJĘCIE TELEWIZJI JAKOŚCIOWEJ 114

SARAH CARDWELL
**CZY TELEWIZJA JAKOŚCIOWA JEST DOBRA?
RÓŻNICE GATUNKOWE, OCENY
ORAZ KŁOPOTLIWA KWESTIA KRYTYCZNEGO OSĄDU.** 129

CZĘŚĆ 2. NOWE FORMUŁY I ZJAWISKA TELEWIZYJNE

JASON MITTELL
**ZŁOŻONOŚĆ NARRACYJNA WE WSPÓŁCZESNEJ
TELEWIZJI AMERYKAŃSKIEJ** 151

RACHEL E. DUBROFSKY
AUTOTERAPIA. INWIGILACJA W SŁUŻBIE TERAPII 180

ROBERTA PEARSON
**LOST – ZAGUBIENI W DRODZE MIĘDZY POSTSIECIĄ
 A POSTTELEWIZJĄ** 206

TOM GROCHOWSKI
**NEUROTYP W NOWYM JORKU,
 CZYLI DOTKNIĘCIE ALLENA W *SEKSIE W WIELKIM MIEŚCIE*** . . . 228

LYNN SPIGEL
**ROZRYWKOWE WOJNY: KULTURA TELEWIZYJNA
 PO 11 WRZEŚNIA** 242

CZĘŚĆ 3. PO TELEWIZJI? TRANSFORMACJE MEDIUM (TRZY PERSPEKTYWY ROZWOJU)

DEREK KOMPARE
**PUBLIKUJĄC PRZEPLÝW.
 ZESTAWY DVD A ZMIANA KONCEPCJI TELEWIZJI** 283

JOSÉ VAN DIJCK
**TELEWIZJA 2.0: YouTube i NARODZINY NADAWANIA
 DOMOWEGO [homecasting]**. 313

YANQING CUI, JAN CHIPCHASE, YOUNGHEE JUNG
**OSOBISTA TELEWIZJA: STUDIUM JAKOŚCIOWE UŻYTKOWNIKÓW
 BEZPRZEWODOWEJ TELEWIZJI W KOREI POŁUDNIOWEJ** 341

SŁOWNICZEK 361

NOTY O AUTORACH 367

NOTY O REDAKTORACH 370

TOMASZ BIELAK, MIROSLAW FILICIAK, GRZEGORZ PTASZEK

W STRONĘ NOWEJ TELEWIZJI (KONTEKST POLSKI)

Telewizja zmieniała się (i wciąż się zmienia) na przestrzeni całego swojego istnienia – a więc od pokazu pierwszej regularnej transmisji telewizyjnej, który miał miejsce w 1936 roku w północnym Londynie, aż po czasy nam współczesne – na wszystkich poziomach funkcjonowania: poziomie technologicznym, produkcji, transmisji, biznesowym, kulturowym, instytucjonalnym czy semiotycznym. Ostatnie ćwierćwiecze to okres szczególnie dynamicznych przemian telewizji. Transmisja za pomocą fal elektromagnetycznych (analogowa), kablowa i satelitarna są sukcesywnie zastępowane przez transmisję cyfrową, udostępniającą szereg interaktywnych usług. Przekaz skierowany do masowego odbiorcy [broadcasting] zostaje wyparty przez nadawanie ukierunkowane [narrowcasting] i nadawanie niszowe [slivercasting]. Telewizja sterowana do tej pory za pomocą pilota jest kontrolowana coraz częściej przez inteligentne telewizory, wyposażone w komputerowy dysk, na którym można zapisywać ulubione programy i je odcinać (usługa TiVo). Ogólna ramówka programowa ustępuje miejsca indywidualnej kompozycji programu, dzięki usługom VoD czy PVR.

Również w Polsce zmiany telewizji na różnych poziomach jej funkcjonowania stają się wyraźnie zauważalne. Wpłynęła na nie oczywiście zmiana ustrojowa i pojawienie się pierwszych nadawców prywatnych. Równocześnie jednak nie sposób traktować roku 1989, czy może raczej kolejnych lat¹, jako jedynej cezury. Już bowiem w latach osiemdziesiątych. Polacy zaczęli oglądać zagraniczne programy telewizyjne za pośrednictwem anten satelitarnych², które obok

¹ W 1990 roku nadawanie rozpoczęła Prywatna Telewizja „Echo” z Wrocławia, przejęta później przez Polonię 1, zaś w grudniu 1992 działalność zainaugurował – początkowo nadając z Holandii i korzystając z technologii satelitarnej – Polsat, będący pierwszą stacją komercyjną o zasięgu ogólnopolskim.

² Na początku dostęp do anten satelitarnych mieli nieliczni, choć marzyła o nim większość, zwłaszcza oglądając program „Bliżej świata”, prezentujący materiały zagranicznych stacji (dostępnych za pośrednictwem telewizji satelitarnej). Program, emitowany w TVP2 w latach 1987–1989, przez widzów odbierany był jako przepustka do „lepszego” świata.